

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap

A Barsvármegyei Községi és Kőrjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
 Megjelenik minden szombaton.
 Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
 főmunkatársak;
KOPERNICZKY CORNÉL SCHULCZ IGNÁC
 szerkesztő a szerkesztésért felelős kiadó

Előfizetési ár:
 Egész évre K. 5.—
 Fél évre „ 2.50
 Negyed évre „ 1.25
 Egyos példány 10 fillérért kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Olvasóinkhoz.

Lapunk mult száma tudatta, hogy szerkesztőségünk kibővült s hogy a Lévai Hirlap újra szervezéséhez hozzáálltunk. Az újonnan szervekedett írói gárdának munkássága kezdetén néhány szava van t. olvasó közönségéhez.

Tartozunk azonban kijelenteni minden előtt, hogy szervezkedésünk nem irányul helybeli laptársaink ellen. Nem ellenük fogunk dolgozni, hanem testvéries érzéssel velük akarjuk a közművelődést, a városi, megyei és így a nemzeti érdekeket szolgálni.

Külön s a Lévai Hirlap mellé csak azért tömörültünk, mert e lap eddigi általános liberális irányát helyesnek tartottuk. S e tömörüléssel az a célunk, hogy helyi kulturális életünkben ezt a liberális, demokratikus irányt megerősítsük, mélyítsük és általánosítsuk. Hisszük, hogy a Bars nemes konzervatívizmusa, évek folyamán kialakult tiszteletreméltó hagyománya s a Lévai Orálónak első sorban egyházi érdekeket szolgáló iránya mellett a Lévai Hirlapnak liberális és demokratikus iránya is megfér, sőt laptársaink kulturális munkáját kiegészíti, teljesebbé teszi.

Ezzel az iránnyal városunk kulturális élete csak sokszinűbbé válik s úgy hisszük: mindenképp nyer. Az új tömörülés tehát nem irány-

változást jelent a Lévai Hirlap életében, hanem eddigi irányának és céljainak erősebb, serényebb munkálását és teljesebb kifejtését.

Külön programpontjaink kapcsolatosak a Reviczky-Társaság céljaival. Ezeket a célokat teljes szívvel és lélekkel fogjuk szolgálni, mert hitünk szerint ezek nagy városi, megyei és nemzeti érdekeket jelentenek. S ezek közül is munkásságunknak két fényes vezércsillaga lesz: a kulturális decentralizáció és Lévának kulturális középponttá tétele.

Vezércikkünkben — helyi lap lévén — első sorban városunk és megyénk fejlődését s érdekeit segítő kérdésekkel foglalkozunk. De gondunk lesz rá, hogy az egyetemesebb nemzeti és szociális kérdéseket is közvetítsük s helyi megvilágításban mutassuk be olvasóinknak. Ama cikkekkel a városunk és megyénk iránti ragaszkodást akarjuk kifejleszteni s a szűkebb szülőföld ismeretétől és szeretetétől táplált helyi önértetet akarunk nevelni; emezekkel pedig a nagy egységhez, a nemzethez való tartozás tudatát és érzését akarjuk öregbíteni.

A tanüggyel, mint fontos nemzeti üggyel, s a jegyzői ügyekkel már főcéljaink szerint is bőven kell foglalkoznunk.

Különös gondunk lesz a tárca-rovatra. E rovat alatti munkásságunkat párhuzamossá akarjuk tenni a Reviczky-Társaság irodalmi mun-

kasságával s a kulturális decentralizáció szépen érő mozgalmát itt munkáljuk majd a leghathatósabban. Szépirodalmi közleményeinkben mindig irodalmi értékűt igyekszünk adni; olykor — olykor — összeköttetésünk alapján — országosnevű írók tollából is. Munkatársaink nyelvismerete révén többször lesz módunkban több európai nemzet szépirodalmából eredeti fordítású izelítőt közölni. A tárcarovatban szépirodalmi közleményeken kívül a közönségnek irodalmi és művészeti, kritikai nevelését s a budapesti pártoskodó irodalomtól való függetlenítését célzó tanulmányokat és elemző könyvismertetéseket is fogunk közölni. Ezzel a törekvésünkkel közönségünkben főképp az irodalmunkban és művészetünkben nyilatkozó nemzeti műveltség iránt való komolyabb érdeklődést és szeretet akarunk fejleszteni.

Hiradásunk mint eddig volt, ezután is gyors, pontos és megbízható lesz.

Ennek a nagy vonásokban vázolt programnak megvalósítására tömörült írógárdánk, melynek új tagjait ezennel bemutatjuk t. olvasóinknak. Ezek: Köveskúti Jenő, Fekete József, Frank Antal főmunkatársak; Akossy Árpád, Baker Béla, Hering János (Szendy Zsolt), Lipcsey Albin, Missik István, Szedlacsek János, Végh István.

Nem említjük névtelenek ma-

Ha nem ismeri a **Meinl** kávét
 kísérelje meg ezen ideális
 keveréket

kapható
Kertész János
 kereskedésében béván.

Lang és Kun központi szálloda, étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47.

radni akaró munkatársainkat, akik mind a legserényebb munkásságot, támogatást ígérték. Soraink a még tartó szervezkedéssel bővülni fognak, egyelőre ennyien indultunk meg.

Szép és nagy célok munkálására vállalkoztunk. A közönségtől egyelőre érdeklődést kérünk; az értékelést, elismerést és becsülést csak akkor várjuk, ha munkánkkal arra rászolgáltunk.

Pályaválasztás.

Vége van a tanévnek. Ilyenkor megindul a cikkek áradata, a tanácsok sorozata a pályaválasztásról, de ezek a cikkek inkább ártnak, mint használnak és a nagy gondokkal gyöttrődő szülő válláról egyáltalán nem veszik le a terhet.

A pályaválasztás ma ötlesterü s ebből rengeteg baj támad, baj a szülőknél is és sokszor még nagyobb baj azoknak a gyermekeknek, akik számára a pályát keresik.

Az elvesztett munkanapok és a fogyatékos munkakedv itt még a kisebbik baj, ezeknél sokkal nagyobb az a veszteség emberanyagban, amely úgy áll elő, hogy a különben is beteg tüdőjü fiu — mondjuk — szabóinasnak áll be, mert gyenge és ott aztán végzetesen prédául esik a tídvésznek. Rengetek az efajta veszteség és ez a legnagyobb veszedelem a helytelen és rendszertelen pályaválasztásnak.

Ma a merő véletlen szerepet játszik a tájékozatlan pályaválasztásnál, a gyermek, de még a szülő is teljesen támasz nélkül

van itt és ez idézi elő a rengeteg sok kárt. Innen van, hogy az egyre nagyobb jelentőségre vergődő ipari és kereskedelmi pályákat még mindig lenézik és elhanyagolják, a lateiner pályákat pedig megtörik. Tennie kell itt az államnak és a városnak egyaránt, de tennie kell az iparos és kereskedővilágnak is. Ma a pályaválasztás csak lutri. Körültekintő vizsgálódásnak és higgadt számításnak kellene megelőznie a pályaválasztás életbevágó fontosságú kérdését.

Fontos a pályaválasztás a társadalom szempontjából is. A nem megfelelően választókból kerülnek ki nagyrészt a munkakerülők és a bűnözők is.

Ebbe a kérdésbe tehát bele kell avatkozni minden illetékes tényezőnek. És ebben a kérdésben minden tényező illetékes, ha komolyan akar hozzáfogni.

Budapest főváros már megmutatta a példát, hogy miképpen kell a városnak a polgárság segítségére lennie. A főváros egy pályaválasztási tanácsadót, amely a hozzá forduló budapesti fiu és leánytanulóknak teljesen díjtalanul ad tanácsot előzetes kiérdekezés és orvosi vizsgálat alapján arra vonatkozóan, hogy az illetők szervezetüknek és hajlandóságaiuknak megfelelően mely pályákat mellőzzék, illetőleg mely pályák közül válasszanak.

Ugyanílyen intézményt alapíthatna bármelyik vidéki város is és ezzel ennek a nagyfontosságú kérdésnek a megoldásában segédkezhetnének a polgárságnak.

Levelék az új magyar irodalomról.

IV.

Asszonyom!

Régóta pihenő tollamat újra kezembe veszem, hogy az új magyar irodalom határáról néhány lépéssel tovább menjünk.

Mostani csevegésben kényes tárgyról kell szólnom: az új magyar irodalom *érzéki, erkölcstelen jellegéről*. Ez a két jelző hamis vád is, igazság is. Hamis vád úgy, amint általánosan hiszik és rebesgetik, hogy „a modern irodalom” általában (azaz majdnem minden képviselője és terméke) érzéki és perverz. De igazság annyiban, mert valóságot is tartalmaz. Mi azt mondjuk: nem minden — sőt sok — modern író munkássága nem érzéki jellegű. Babits Mihályt, — néhány verse kivételével, — Kosztolányi Dezsőt, Dutka Ákóst, Juhász Gyulát, Balázs Bélát, Horváth Ákóst, Harsányi Lajost, Bodor Aladát, Kárpáti Aurélt, Sik Sándort, Nilt, Reichard Piroskát, Berde Máriát, stb. — valamennyi „modern” költő vagy költőnő — jogosan éppenséggel nem illethetjük e jelzővel. Velük szemben tehát az általános, felületes frázis hamis vád.

De már Ady Endre, Oláh Gábor, Szilágyi Géza, Kemény Simon, Gellért Oszkár, Erdős Renée, Lesznai Anna, Alba Nevis, stb. költészetére nézve több-kevesebb igazsággal illik a megállapítás.

A széppróza és dráma képviselőiül itt nem szölok, mert őket más elbírálás illeti.

De még az *érzéki jellegű* költészetnél is szükségünk van a finomabb különbségtételre. Ady érzéki szerelmű verseinek legtöbbje valóban költői értékű termékek. Költeményei nemcsak a verses forma, hanem általában és elsősorban az érzések költői kifejezése által válnak művészi értékűekké. Ady lelkenek egyik főlézése a *szerelmem*, amely minden lelki bensősége mellett is, Ady temperamentuma, sorsa folytán külsőleg érzéki jellegű.

Gyermekek.

— Egy készülő regény első fejezete. —

Írta: **Köveskúti Jenő.**

Az 1851-ik év tavaszán három virgonc gyermek játszott a Gerecsehegy aljában, egy urilak kertjének széles, árnyékos útjain.

Virágot tűztek kalapjuk mellé; a park sötétjében diszló dús mogyorófa-bokrok ágaiból karcu paripát, a szelencefa tavali hajtsaiból hajlós kardot vágta, felverték kedves zajukkal a völgynek csöndjét s úgy nyargalták be a kert fűszönyegét bevont tisztáit.

A nap most van lemenőben a Gerecse mögött. Átkandikál a hegy nyergén, rámosolyog a játszó gyermekekre. A vén hegy nemsokára szürke árnyékkal vonja be a játszóteret s megvédi őket a szürös nap-sugaraktól.

Most új játék kezdődik. A gyermekek ketteje egy tágasabb tisztáson szembe áll egymással.

— Rajta! kiált az egyik, egy nyulánk, mintegy tíz évesnek látszó szöke fiu, kinek egyébként urias szabályos arcán bizonyos gög és vad indulatok rajzolódnak le.

— Előre, fiaim! kiáltja harsányan a másik, egy zömökebb, hasonló kora, barnás, de szelid képű gyermek. Kopottas ruházata, de szerényebb modora is előírta alacsonyabb származását. Előrel ísmétli égő sze-

mekkel, kipirult arccal, aztán hátra néz egy pillanatra, mint a vezér szokott katonáira visszanezni.

Összezsapnak s úgy látszik, már régóta gyakorolják a bajvivást, mert nagy ügyességel mozognak. Még a cselvágásokat is ismerik. Ha valamelyik közelebb férdzik társához a küzdelem hevében, ez egy pillanat alatt hátra, vagy félre ugrik s védelmi állásba helyezkedik. Körülöttük képzeletben egész hadsereg viaskodik, küzd, tombol. A diadalmas az lesz, amelyiknek vezére leveri a másikat.

A harmadik gyermek, egy szöke, kék szemű, mintegy nyolc éves leánya, távolabb, egy hársfa alatt szemléli a bajvivást. Neki az a szerepe, hogy igazságot tegyen a küzdő felek között s ellenőrizze: nem történik-e valami szabálytalanság, végül meghatározza: melyik a győztes és azt a kezében levő koszorúval — mint a középkor hölgyei tették lovagjaikkal — megkoszorozza.

Idegesen, izgatottan szemléli a viadalt, néha oda iramodik a küzdők mellé s rájuk kiált:

— Edemér, Iván, elég már! A csata eldöntetlen!

De azok annál nagyobb szenvedelemmel küzdenek. Homlokáról mindkettőnek csöppög a veríték, s ajkuk remeg az izgalomtól. A zömök fiu, úgy látszik, tovább bírja,

mert míg ellenfele nagy erővel folyton támad, ő csupán védekezik. A kardok ismételt összezsapnak s a bajvivók egészen közel jutnak egymáshoz. A nyulánk gyermek most nagy erővel suhint ellenfelének, de ez az ütést ügyesen felfogja, mire az, hogy a ríposztól meneküljön, eldobja fegyverét s egy pillanat alatt dühösen ellenfeléhez ugrik s azt erősen átnyaiatolja, hogy a földhöz terítse. A viadal dulakodással fajul.

— Szabálytalanság, nem szabad, Edemér! Vége a küzdelemnek, a csata eldöntetlen! kiáltja a kis Dághy Anna, de a birkozók már nem hallják ezt.

A zömök fiu most átkarolja ellenfelét, derekon fölemeli a karcu leventét s egy erős lendítéssel a pázsit szélére teríti. Aztán, mintha maga is megijedt volna attól amit tett, hátra lépve, merőben néz az elötte heverő ellenfélre. Arca egészen nekihálymódott és széles melléből szakadozva tör elő a léteget.

— Látja, Edemér...!

Edemér talpra ugrik, éles szemmel céba veszi legyőzőjét s kihívóan áll vele szemben. Arcát előntötte a vér és alsó ajaka remegett.

— Bocssáson meg Edemér, szólta a kis győző félénken, én nem tehettem mást. Én csak magamat védelmeztem. Nagyon megütötte magát?

Edemér nem szól semmit, hanem mi-

A szerelem, maga az érzéki szerelem is, természetes emberi érzés. (Az utóbbiban csak a testi elem jut tulsúlyra.) S természetes emberi érzés lévén, épügy tárgya és indítéka lehet a művészetnek, mint más, szintén természetes emberi érzés, pl. gyűlölet, bosszu, káröröm stb. S azt hiszem, hogy ez az érzés magában véve, szerelem volna vagy érzéki színe miatt még nem válik erkölcsstelené. Vagy ha igen, akkor az ehhez hasonló ártó érzéseket s az ezekből fakadt tetteket is bélyegezzük meg az erkölcsstelen jelzővel és tiltjuk meg művészi jogosultságukat. A gyűlölet, bosszu, irigység éppoly nemtelen, ártó, mint amilyen természetes érzések. S a gyilkosság nem erkölcsstelen? Mégis kedvelt és gyakori tárgy és motívum: az irodalomban. De ezt nem kárhoztatjuk, sőt a tragikum elméletében s másutt gyönyörűen elemezzük s pszichológiai okaira visszavezetjük, tehát tanulmányozzuk.

A viláért sem akarok itt apológiát írni az érzéki szerelem mellett. Csak tárgy és motívumbeli jogosultságát vitatom a költészetben. Az életet rajzoló regényben, novellában és drámában tárgya szerint szükség szerűnek, a lírában megengedhetőnek tartom. S itt csak két korlátot ismerek el: a természetességet és a föltétlen művészi célt, (érzés kifejezése jellemzés, korfestés; művészi eszközökkel való javítás,) amely az érzéki ingerlő, csiklandó hatásnak a látszatát se kelti, legalább teljes egészében nem. E korlátokon belül a művészi célú érzéki művészi jogosultságát el kell ismernünk s ez az elv a festésben és a szobrászatban az erkölcsstelen vádja nélkül — főképp a görög—római és a máskorbeli nagy mesterek tekintélyének hatása alatt teljes diadalra és szabadságra jutott. (Aktok; meztelen szobrok stb.) S kis mértékben az iskolába bevonult irodalomban is: az angol renaissance vad, szenvedélyes, érzéki világát festő Shakespeare munkáiban s a

hatása alatt író költők műveiben stb. A természetesség és művészi cél korlátai között a piros szerelem művészi jogosultságának elvül való elfogadása a főntemlített költők javarészt fölmenti az erkölcsstelen vádja alól. Aki e két korlátot kívül marad: annak a művészetéhez semmi köze. mert e két határon túl kezdődik az érzéki (célu) művészet.

De ez már nem is művészet, hanem vagy perversitás, vagy pornográfia. Az új magyar irodalomban ennek a „nem-művészet”nek is vannak képviselői.

Kemény Simon pl. a Végrendelet c. versében kedvesének a koponyáját hagyja örökül, hogy csinálhasson belőle egy díszkört edényt. Szilágyi Géza egyik versében egy utcai lányról énekel, aki kórházi betegkedése alatt költeményei révén megszerette Petőfit és szeretetét ingyen-szerelmével fejezné ki Petőfi iránt, ha élne. Ugyancsak Szilágyi G. egy olyan sebészről irt verset, a ki kedvese iránt való hű s örök szerelmét azzal fejezte ki, hogy a maga munkáját holt kedvese bőrébe köttette.

(Költői dicsőség. — Emlék c. versek Az Ujság 1913. márc. 23. számában.) Mindennek semmi köze a művészethez. Ez már perversitás: a természetes és a művészi cél határon túl van. A legcsengőbb rim se tudja művészetét növelni. Ilyes verseket Gellért Oszkár, Alba Nevis stb. kötetében is bőven találunk.

De ide tartoznak azok a csengő-bongó nyelvű s fülbemászó dallamu versek is, amelyeket minden pesti utcai gyerek füttyöl, amelyeket a vidéki nép körében a vásárokon terjesztenek (Léván is tapasztaltam) s amelyeket a pesti udonságok után bomló műveltebb vidéki közönség is szívesen hallgat, sőt énekel. . . és kötelességének tart ismerni. Pedig ezek csillogó és csillogó forma alatt érzéksiklandó tartalom versikék. Ezeket a kabarék, orfeumok közönsége követeli, ezek számára íródnak:

tisztán érzéki céljából. Ez se művészet, hanem művészi formájú pornográfia. Bizonyára sejtí már, Asszonyom, hogy okoskodásom folyamán hova jutottam.

A „modern” (nemcsak magyar, hanem minden nemzetbeli) irodalom érzéki jellegének főoka: a közönség és a kor.

A közönség gondolkozása, érzése és élete ilyen, ilyen az élet, ilyen a kors az irodalom is. Ezt az irodalmat maga a közönség kívánja. Az a közönség, amely az orfeumok és kabarék világát idegizgalom végett keresi föl, amely hol bárgyu, hol bántó érzékitartalom élcekre, nőiakra, versekre, szindarabokra szomjazik. Az a közönség követeli ezt az irodalmat, amely a „csak felnőtteknek” jelzésű szindarabokba és mozarabokba csakugy tódul. S míg a komoly drámák untatják vagy untatják, addig a „jóhírű” darabokban tetszésének már nem is tapssal, hanem szólni nem akaró lábdobogással ad kifejezést meg Léván is.

S már elmúlt az a boldog kor, amikor az írók ideális célból, ingyen dolgoztak, amikor tehát ők voltak a tömeg nevelői és szellemi vezérei. Amit nagy lelkek termelt, azt adták közkiadásul s azt gondolatot, érzést, célt tettek mindnyájunkban közzé. Ma az írósgaz: kenyérgéretet, életpálya. Az író nem ideálókért dolgozik, hanem zsoldért, néhány garasért.

S ezért annak a nőjárt kell füttyülnie, akinek a kocsiján ül . . .

A közönségét . . . S a közönség, a tömeg követelő, türelmetlen, mert garasai jogtalan jogéretet keltek benne. S aki a tollára bizta sorsát, az kénytelen ez önző, fejletlenül és idegizgalmat váró tömeg nőjára táncolni . . .

Im, asszonyom, a művészet demokrati-zálása egyelőre ezt a gyümölcsöt termette.

Ez az egyik oka annak, hogy az irodalom érzéki jellegűvé kezd válni . . .

De a mélyebb, az igazán a korban van.

után még egypár pillanatig merőn nézte ellenfelét, lehajolt a hajlós szelencefa-kardot, melyet a kritikus pillanatra félre hajtott. Aztán egy lépést tett a kis győző felé.

Az meglepődve hátrált és kérdő tekintet vetett Bajóthy Edemérre.

— Ugyan Edemér, ne röstelje oly nagyon — szóló a kis Dághy Anna. Hát maga nem vágta-e már meg Ivánt?

És Iván elismerte akkor, hogy maga a győztes.

Én csak magamat védelmeztem — szóló Bálint Iván, mintegy bocsánatkérőleg.

— Persze, hiszen maga volt a támadó, Edemér! csak nem engedhette magát földhöz ütteni Iván, aki megtartotta a szabályt . . . Aztán nem is volt az szép magától Edemér, öre menni.

Bajóthy Edemér szót sem szóló, hanem göröcsösen szorította kezében a szelencefa-kardot.

— És mi van abban, ha a magyar megveri az osztrákok? Nem verte-e meg mindig? Juj, nem szép magától, Edemér. . . Aztán mit akar, mondja csak, mit akar? Hiszen ez a szolnoki csata volt . . . Nos, nem az volt? Feleljen! . . .

— Én csak magamat védelmeztem, szóló ismét akadozva a kis győző.

— De Bajóthy Edemér hirtelen szökéssel előre ugrott s egy pillanat, a hajlós

szelence-ággal végig vágott Bálint Iván képén Iván már nem volt képes hátra ugrni, a vágás nyoma, mint egy vörös vonal, ott látszott a bal arcán. Eltakarta kezével a vágás helyét, mi alatt arca lángba borult a haragtól és a szégyentől. De méréskelte magát s csak ennyit mondott:

Edemér, hiszen ha én akarám, magát összetörhetném, csak hogy nem akarok dulakodni.

De Annuska hangos sírásra fakadt és szemeit eltakarta köténykéjével.

Én nem dulakozom, de ilyen fiuval nem játszom többet — folytatta Bálint Iván — s még többet is akart mondani, de torkát összeszorította valami és szemeiből egy pár könnyesebb gördült alá.

Bánom is én, felelt Bajóthy Edemér, itt a kalapod. Aztán fölvette egy bokor alól, oda hajtotta a kopottas kalapot a könyező Ivánnak.

Adja ide a kis madaramat is, amit találtam, ott volt a kalapom alatt; szegényke korán jött ki a fészekből, nem tud röplüni, haza akarom vinni, hogy fölneveljem.

Edemér fölvette a vergődő kis állatot és nyakát kitekerve, oda vetette Iván lábaihoz.

— Itt a madarad is — Iván összeszorította ajkait s nem szól semmit.

— Maga szívtelen fiu, Edemér nagyon haragszom magára, mondta szemöldökét összehúzva, komolyan a kis leány és föl-

vette a kivégzett madarat.

— Én elmegett és nem is jövök többé ide soha, szóló Iván.

— Menj!

— Én is megyek magával, Iván, szóló Annuska és a fiucskával kifelé indult a kertből.

— Maga ne menjen, Annuska! kiáltott utánuk Edemér.

De Annuska nem hallgatott a lelketlen fiura, hanem könyezve ment Ivánnal a kapu felé!

Bajóthy Edemér dacosan állt az út szélén s a távozók után nézve erősen suhogtatta a hajlós szelence-ágot.

Mikor a távozó gyermekek a kert kapujához értek, Bálint Iván visszafordult a kert felé.

— Megnézem még egyszer utoljára ezt a szép kertet, Annuska, mert én többé nem jövök ide soha.

— Én sem, Iván.

Szóltanul mentek ki a kapun és haladtak végig a falu utcáján, haza felé.

Annuska megszólította Ivánt:

— Iván, mondja csak, hogy van az, hogy ez a Bajóthy Edemér tegezi magát és olyan kevély magához?

— Mert gazdag, Annuska, és nemes. Ez a kastély, meg ez a szép kert is, tudja, hogy az övék.

— Hát maguk nem gazdagok, Iván?

A tudomány kiművelte értelmünket, de tátony mélységek közé juttatott. Nagy igérettel hívott, csábított, vitt bennünket a magasságok felé s minden eltörpült, minden kicsiny, minden relativ lét előtűnt s a nagy magasságban csak fenekellen, magához húzó mélység tátonyott és forrongott alattunk. Odalett biztonságunk: hitünk. Semmiségekké törpültek nagyán, szentnek hit, ideáljaink, életcéljaink. Látóvá tett bennünket a tudás, de látó szemünkkel, mintha mikroszkópon néznénk, igaz mivoltában áll előtűnt az élet: pórén, meztelenül. S így nem kívánatos: vad, embertelen, szinte állati . . .

A tudás elvette naivságunkat, az élet elrabolta ábrándjainkat, a város ellankasztotta testünket . . . S egy kegyetlen igét sügdos valaki fülünkbe: „Minden csak relativ igazság, erkölcs, érték, hír, dicsőség!” Minek higgyek hát egyben, minek küzdiék hát egyért is, ha az idővel fogy, érték-telenedik? Nem érdemes semmiért se küzdeni. Csak élni! Csak örömeiben s csak örömeikben élni!

A kornak ez a gondolkodása teszi életbölcséleti jelszókká: a „Vér és arany!” (Szerelem és pénz) szavakat.

S ez a jelszó már hol „Panemet circenses!”, hol más kiáltással máskor is jelszava volt az emberiségnek . . . A azofisták kora, (római császárok förtelmes uralma, a renaissance vigéletű ledér világa a XVIII. század erkölcsletlen társadalmá ugyanazt az életelvet követte, ugyanezt az életet élte s ugyan ilyen irodalmat termelte.

Csak fáradt ember, fáradt nép beszélhet és élhet így. Az, akit az élet kifosztott, megtört. De a fáradtak miatt az emberiség élte és munkája sose szakadt meg. A kideölt ember helyére új áll, a fáradtélkü nemzedéket új ideálokért lelkesülő s duzzadt erjű nemzedék váltja föl s a kimerült népek frisserejű népeknek adják át az emberiség vezetését: de a munka, az élet továbbfejlése szakadatlanul halad . . .

Ez a fáradtélkü irodalom is fáradt néptől aradt szét s egy fáradt nemzedék lelket tükrözött. Hozzánk is eljutott a művelődés áramában.

S most, amikor korok váltópontján vagyunk, s az élet szennyének és értékének zavaros árját halljuk körülöttünk hömpölygőni: egyelőre nem látunk tisztulást, higadást. De az élesebben figyelő jól látja: már csak az ár fölé kavargó. A mélye, már szüntizta s a kavargó fölszin egy újabb idealizmust takargat, egy-egy kicsillanó névvel . . .

S éppen annak a fáradt, de mégsem kimerült francia népek mélyéből fakad föl az a két név, amely ennek az újabb, tisztább idealizmusnak, szebb életnek lesz szülője: Maeterlinck és Bergson . . .

Épenugy szüli őket a kor, mint a szofisták kora. Szokratész majd Platont, a római züllöttség a keresztény apostolokat, a renaissance erkölcsi vadsága a protestáns prédikátorokat szülte meg s a jobb kor így követi a mait, mint ahogy a XIII. század fölvilágosult s erkölcsletlen korát fölvaltotta a szentimentalizmus síró, bünbánó világa.

Ime, asszonyom, a kor gondolkodása így alakítja, változtatja az embereket, lelkeket: érzéseiket, gondolkodásokat és erkölcsüket . . . S egyik kor így szüli a másikat az ujelkü emberekkel . . .

Aki figyel, aki lát: az már az új magyar irodalom körében is észreveszi az ujelkü emberek sokasodását s távoli morajának szüntelen erősödését . . . Bennük s általuk készül az új magyar jövő. A frissebb nemzedék már a jövő kapujában áll: még vár a fáradtak eltűnésére . . . Tehát itt sincs okunk az aggodásra.

S ha asszonyom kérdené, olvashatja-e a serdüül nemzedék a művészi célú érzéki-seget rejtő könyveket, azt felelném rá: nem.

A gyermeknek mese, az ifjunak Jules Verne, Jókai, Petőfi stb. való. Amint az

aktban, a meztelen szoborban csak ingerlő meztelenséget látna, ugy az irodalomban is csak érzeit s-képzletét izgató tartalmat.

De épen így nem való a Szentirás, Madách, Goethe Faustja se a kezébe, mert értelmét meghaladja: mást olvas ki a sorokból, mint amit lehet s kellene.

Ami a felnőttek jó s szükséges is, a serdüülőknek pedagógiailag sokszor káros. Kezét csókolja

Öszinte tisztelője
Ete.

HIREK.

Játék az élettel.

Országos szenzációt okozott a télen egyik vicinálisunkon történt nagy szerencsétlenség. Hasábokat irtak róla az ujságok, a szörnyű eset mélyen megrázta az emberek lelkét, mi pedig fölháborodva a Máv. nemtörődömségén, — mit tehetünk volna egyebet? — tollat fogtunk kezünkbe és a veszedelmes vasuti átjárókhöz sorompók felállítását követeltük. Összeült a vármegye közgazgatási bizottsága is, mely a szomorú tragédia hatása alatt szintén kérte a sorompók fölállítását illetékes helyen.

Es mi történt?

Az, ami történni szokott Magyarországon ilyen esetben.

A vonatok továbbra is csak úgy veszélyeztetik itt az emberek életét, mint azelőtt, a kisebb szeren-

— Mink szegények vagyunk, Annuska.
— És nem is nemesek.
— Nem, Annuska.
— Mondja csak Iván, hogyan is halt meg a maga bátyja?
— Elestett a szőnyi csatában, Annuska.
— De, Istenem, akinek a bátyja elesett a csatában, az már csak nemes lehet. Az én nagybátyámat is megölték az osztrákok, sokszor elbeszélte az édesapám. Hanem mi nemesek vagyunk Iván. De vagyunk, az kevés van, szegények vagyunk. Ezt is az édes apám beszélte . . . Hát a Bajóthy Edemér apja csakugyan olyan gazdag?
— Gazdag, Annuska és nagy hivatal visel. Hivatalt vállalt az osztrákoktól.
— Hivatalt? . . . De most jut eszembe; az előbb azt mondta, hogy nem jön Bajóthyékhoz soha. Hát a leckékre sem jön többet a kastélyba?
— Nem, Annuska. Megkérem az édes apámat, hogy otthon tanulhassak. Maguk csak tanuljanak ketten Edemérről.
— De csak jöjjön el, Iván tudja, hogy az Edemér atya nagyon szereti magát. En kérem, Iván, hogy csak jöjjön el.
— A maga kedveért, Annuska. De Edemérről nem beszélék soha.
— Nem, is érdemi. Tudja, hogy megmondom honap a leckén a maga édes apjának, hogy az Edemér hogyan viselte magát? A maga édes atya, bár nem gaz-

dag és nem is nemes, megbüntetheti Edemért, hiszen tanítónk.
— Ne mondja meg Annuska, az édes apámnak, kérem, ne mondja meg.
— No, jó, hát megmondom az ő saját édes apjának, azt tudom, hogy biztosan leszidja a gögös fiut.
— Ne, Annuska, kérem, hogy annak se mondja meg. És ne mondja meg senkinek.
— Miért ne?
— Mert nagyon szégyenlem, hogy arcul ütött valaki.
— De hát miért szégyenli? Tehet maga arról, hogy Bajóthy Edemér olyan fiu, hogy vivás közben megsérti a szabályt s mikor ellenfele nem is sejt, gyávan megvágja? Tehet maga arról, Iván? Szégyelje magát Bajóthy Edemér azért, amit cselekedett. En bizony szeretném megmondani mindenkinek, hogy szégyelje magát a kevély fiu.
— Ne, Annuska; kérem, hogy ne tegye.
— No, jó. De nézze csak, a mi házunk már itt van.
Egy régies, zsuppfődeles kúria elé érkeztek, melynek négy, rostélyos ablaka kimosolygott az utcára. Az ablakok alatt virágos kert volt. A tágas udvaron, a gazdasági épületek előtt ekék hevertek és néhány szekér állt. A felszer előtt felállított galambdúc tetején galambok csókolódtak.

— Isten vele, Iván, most már menjen maga is haza, várja az édes anyja.
— Mennék Annuska, szólt Iván, de úgy félek, röstelek haza menni, s a szemel könybe kerekedtek.
— De mitől fél?
— Nagyon szégyenlem, Annuska, hogy arcul ütöttek.
A fiu remegett és sirva fakadt.
— Mondja csak Annuska, nem látszik meg az orcámon az a vágás?
— Már hogyan látszanék meg? Mutassa csak az arcát.
A fiu oda tartotta a leánykának a bal-képet. A vastag vörös vonal még most is ott látszott rajta a halántéktól az ajkig.
— Nem látok semmit, szólt a kis leány, nem látom a vágás helyét, Iván.
Aztán kicsi kacsóival megsimogatta a fiu bal-képet:
— Itt fáj, Iván?
— Ott fáj, ott éget, Annuska. Milyen puha keze van magának, mintha bársonnyal simogatná az arcomat.
— Nem látszik, Iván, mire haza ér, ad-digra nem is éget.
— Nem, nem, Annuska.

cséllenségek egymást követik, mint olvasható a helyi lapokban és a véres tragédiák lehetősége állandóan csak azon a bizonyos vékony hajszálon mulik. És mindez csak a Máv-nak oktan, rövidlátó, szűkmarkúsága miatt, mely megelégedik a sorompók helyett az egyszerű, a falusi nép által amugy sem igen respektált figyelmeztető táblákkal még olyan helyeken is, ahol a terepviszonyok miatt csak az utolsó pillanatban vehetik észre a közeledő vonatot.

Ezen kívül a sorompók föllállítását indokoltá tenné még azon körülmény is, melyszerint vicinálisunkat annakidejében csak nappali forgalomra szánták s ma már éjjeli forgalmat is csinálnak, így tehát a szerencsétlenségek lehetősége azóta megkétszereződött.

Sirunk, hogy a garammentén az egy gyermek-rendszer megakasztja a nép szaporodását, jajgatunk, hogy a tuberkulózis megzúdítja a lakosságot és munkabíróinkat kiviszi Amerika, önként értetődik tehát, hogy a még meglevő embereket agyon kell gyilkolnunk a vonatokkal.

Ez a még ki nem forrott kultura jele. Mert ha teljesen kiforrott volna a kulturánk, akkor nemcsak modern vasutakról gondoskodnánk az utazók számára, hanem arra is kiterjedne a figyelmünk, hogy a

— Megcsókoljam? A fiu zavartan sütötte le szeméit. A leánya ezalatt hirtelen átkarolta s megcsókolta a fiu arcán a vágás helyét, aztán édesen cevegte:

— Nézze csak Iván, majd elfeledtem a koszorút, itt a kezemben. Fogja csak. Magát illeti, hiszen maga a győztes. Isten vele.

Iván kérdőleg, pirulva nézett a kis leányra, mi alatt bátorlalanul nyúlt a koszoru után. A kis leány azonban erősítette:

— Magáé Iván, a koszoru, fogja. A győztest illeti. Isten vele!

Aztán befutott a házba.

A kis fiu pedig arcátó szorította a virágokat s boldogan ment a felé az alacsony kis ház felé, melynek tetején egy vörösbre mázolt fatörny mutatja, hogy az az iskolaház.

Nem is messze kellett mennie mégis egészen elfeledkezett, hogy minő gyalázat érte. Ifju szívéből egy újabb hatás kiszorította a régebbi emléket s úgy érezte, hogy az a vágás az arcán már nem éget.

Annak a kis leánynak puha kacsói, meleg ajka, meg azok a hús, harmatos virágok meggyógyították szívében arcán, ami fájt.

koosin vagy a gyalog közeledő embereket lehetőleg megvédjük a vasuti elgázolás veszedelmétől. Egy szóval jobban megbecsülnénk az emberi életet, melyet igazán már csak akkor értékelünk, mikor már nincs meg s amíg meg van, addig még az állam is csak játszik vele, pedig hát neki volna a legnagyobb szüksége reá.

— A törvényszék elnöke Léván. Váraljai Fuhmann Andor, az aranyosmaróti kir. törvényszék elnöke e hó 3-ikától 8-ikáig megvizsgálta a lévai járásbírószék tevékenységét és ügykezelését és a tapasztalatok felett megelégedésnek adott kifejezést. Az elnök most volt első ízben Léván, ez alkalomból az ügyvédi kar ünnepélyes fogadtatásban részesítette a járásbírószék épületében, ahol Levatich Gusztáv üdvözölte.

— A Barsi ref. egyházmegye tanítóegyesülete f. hó 6-án Léván tartotta meg ezévi közgyűlését élénk érdeklődés mellett. Tóth István elnök jelentéseinek során meleg hangon emlékezett meg Pásztor Elek garamkolai tanítóról s méltatta érdemét, abból az alkalomból, hogy most töltötte be tanítói működésének 40-ik évét. A közgyűlés a jubilánst megérdemelt ünneplésben részesítette és az egyesület díszelnökévé választotta nagy lelkesedéssel. Tóth István elnök leköszönvén tisztségéről, melyet hat évig viselt, a közgyűlés elnökévé Huszár Károly kiskároli tanítót választotta meg. Ezután Vég István mondott alapos bírálatot az egyházmegye népiszkoláinak tankönyveiről, Salga Endre (Nagyepeszék) meg kegyeletes, szép emlékeszéddelel parentálta el Kis Sándort, az elhunyt nagykálnai tanítót. A pénztári jelentés után a pénztárnoknak a felmentvényt megadták. Végül gyámegyesületi ügyeket tárgyaltak, a gyámmentárt is rendben találták. A szép színvonalu közgyűlést a Jeszenszky-féle vendéglőben társasbéd követte, ahol számos pohárköszöntő hangzott el.

— Cöllőverseny. A lévai tanítóképző ifjusága Soós János honvédfőhadnagy és Pásztor Zoltán tanár vezetése mellett f. hó 11-én a katonai lövőtérén szipserkerü versenyt rendezett, amelyen a tisztikar és az intézet tanárikara szép számmal volt képviselve. A versenyben 36 növendék vett részt. A verseny eredménye: ezüst érmet kapott I. Szejer Gyula I. é. 10 találat, 57 egység; 2. Korentsy Antal IV. é. 10 találat, 49 egység; bronzérmel nyertek: Vajda Gy. IV. é. 10:48; Hulják J. III. é. 10:48; Both P. IV. é. 10:48; Turay I. é. 10:47; Réthy L. III. é. 10:38; Berlánszky D. I. é. 10:35; Vall J. I. é. 10:35; Pála E. II. é. 10:33; Dombay E. II. é. 10:32; Schlosser A. I. é. 9:51; Zsákovics F. I. é. 9:44. A honvédelmi miniszter jutalmi érmet Kőveskúti Jenő int. igazgató buzdító beszéd kíséretében osztotta ki. A szép eredményért Soós János főhadnagyot, az ifjuság buzgó és fáradhatatlan katonai vezetőjét illeti a dicséret. Verseny után jóízű uszonna volt.

— A Lévai Reviczky-Társaság hatása a környéken. Fiatal kulturális társaságunk hatása a környéken egyre fokozódik. Ennek a jótékony kulturális hatásnak szép bizonyítékaként közöljük az alábbi levelet.

A Magyar Társadalomtudományi Egyesület helyi bizottsága Balassagyarmaton Nagyságos Elnök Ur! Olvasva Nagyságodatnak a Reviczky-Társaság idei közgyűlésén mondott megnyitó beszédét, melynek fő kivonatát a Lévai Hírlap 1914. évi 22. száma közölte, bátorkodunk Nagyságodat jelen sorainkkal felkeresni, főként azon gondolat hatásából vezetettve, melyben a Társaság célul tűzte ki magának a kulturális és szociális decentralizáció szolgálatára a többi vidéki várossal való kulturális kapcsolatok megteremtését.

Ugyanezen cél szolgálatában áll a mi kis egyesületünk is s ezen cél kereténél vitéletét célozta a „Magyar Társadalom” folyóirat megindításával, melynek mutatóvány számát bátorkodunk Nagyságodnak már megküldeni.

Midőn tehát tiszteletteljesen bejelentjük Nagyságodnak, hogy a Reviczky-Társaság ezirányú munkájában szívesen állunk rendelkezésre, kérjük azon művezetők megjelölését, melyek mellett az a nérvárató kapcsolatot mielőbb létre is jözhessen.

Szíves válaszában reményében maradtunk Nagyságodnak Balassagyarmaton, 1914. június 4-én hazafias üdvözléssel Kondor Vilmos elnök, Both Antal titkár, P. H.

Az elnök a választ már magadta az egyesületnek. Jövő számunkban ismertetni fogjuk.

— A léva-nyírtai vasút építésének költségeihez Nyitravármegyének e héten megtartott közgyűlése háromszáz ezer koronás hozzájárulást szavazott meg.

— Névmagyarosítás. Krizsan József baka-bányai illetőségű lévai lakos családi nevét Károlyi-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— Eljegyzés. Schwarcz Fülöp, az Engel József és fia lévai cég tisztviselője eljegyzte Singer Gréte kasszonyt Fürthben (Bajorország).

— Versenylovászlet Léván. A Barsvármegye területén működő ifjusági-katonai lövészegyesületek: a Lévai kat. legényegylet, a Vihnyepeszerényi ifjusági egyesület és az Aranyosmaróti kath. legényegylet lövészcsapata versenylovászatot június hó 14-én d. e. 9 órától kezdődőleg a lévai katonai lövőtérén együttesen tartják. Az érdeklődőket a rendezőség tisztelettel meghívja. A lövészlet után a honvédelmi miniszter által adományozott tiszteletdíjak kiosztásra kerülnek. Ezen felül eszleg adományozott pénz vagy emléktárgyjukat hálás köszönettel fogad a rendezőség s kéri azokat a lévai honvéd zászlóaljparancsnokokhoz küldeni.

— Tüztöltő-bál. A Lévai önkéntes tüztöltőegylet legénysége e hó 28-án, vasárnap, az Eller-féle kertben konfetti, lángpósta és tűzijátékkal egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság illozta jövedelme a hiányzó tüztöltőszerek beszerzésére lesz fordítva, miért is fellüftöléseket szívesen fogadnak és hírlapilag nyugtáznak.

— **Városi közgyűlés.** Léva város képviselőtestülete pénteken d. u. rendkívüli közgyűlést tartott. Az érdeklődés igazán csekély volt. A polgármester jelentéseinek során bejelentette, hogy öv. Kossuth Ferencné levelet intézette polgármesterhez, melyben köszönetet mond a város közönségének, férje halála alkalmával kifejezett jóleső részvételért. Majd bejelentette azt is, hogy tudomása szerint f. hó 13-án Hévmagyaradon a Léva — ipolysági vasut építésének ügyében értekezlet lesz tartva. A közgyűlés ezután áttért a villamos telep ügyének tárgyalására és nagy szótöbbséggel elfogadta a tanács által előterjesztett javaslatot, melyszerint a telep megváltási összegét a csődmentesség beigazolása után 15 nappal kifizeti, illetve bírósági letétbe helyezi. Csuvara András és társainak utcanyitási iránti kérelmét elutasította. A vásári helypénzszedési szabályrendeletre vonatkozólag a közgyűlés elhatározta, hogy az utóbb alkotott s a belügyminiszter által módosítás céljából visszaküldött szabályrendeletet elveti és a régi szabályrendeletet emeli érvényre. A kultuszminiszterium leiratott intézett a városhoz a tanítóképző építéséhez felajánlott 25 ezer koronás hozzájárulás kifizetése iránt. A miniszterium nem engedi meg, hogy a város 10 évig kamatmentesen törleszthesse le az összeget, hanem annak azonnali kifizetését kéri. A város ez ügyben a miniszteriumba kiküldte egy tisztviselőjét, aki ott azt a benyomást szerezte, hogy a rossz pénzügyi viszonyokra való tekintettel, a folyó év végéig haladékokat kaphat a város. Végül illetőségi ügyeket intéztek el.

— **Tanítók áthelyezése.** A kultuszminiszter Szatrecskó Antal zsarnócai tanítót a nagyugróci és Tóth Lajos vinyei állami iskolai igazgatótanítót a tornóci állami iskolához helyezte át.

— **Footballmérkőzés.** A Lévai Kezesség Ifjak Társulata védőnöksége alatt álló Lévai atlétikai sportclub f. hó 14-én vasárnap délután 4 órakor tartja első mérkőzését az Ipolysági Testedzők Egyesület football csapatával. Az ipolysági club legjobb játékosait küldi ki Lévára, de a lévaiak is erősen ambicionálják, hogy az első mérkőzésből győztesen kerüljenek ki, így tehát a játék érdekesebbé válik. A mérkőzés a vásártéren lesz. Belépő-díj: ülőhely egy korona, állóhely ötven fillér.

— **A F. M. K. E. szemléje.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület választmányával azzal a tervvel foglalkozik, hogy a hateraz tagot számláló egyesület egész alatt lapot indít. A lap a felvidéki összes erőinek bevonásával a felvidéki magyarság érdekeinek szószólója és istápolója lenne és egytűvé gyűjténé az annyira tagozott magyarságot. A lap a folyó év őszén vagy a jövő év elején indulna meg. Az eszméről különben a legközelebbi választmányi ülésen határoznak.

— **Állatdíjazás.** A Bars megyei gazdasági egyesület ideai második állatdíjazását Nagyugrócon rendezte vasárnap. Az eszős miatt a főlhajítás kisebb volt, de a főlhajított tenyészszarvasmarhák igen szépek voltak. Megállapíthatjuk, hogy az oszlányi járás

szarvasmarhatenyésztése az előbbi évekhez képest fejlődést mutat. A díjazáson a bíráló bizottság négyszáz koronát osztott ki 24 részletben.

— **A lévai Apolló Mozgósínház vasárnap folytatja kedvelt előadásait.** A jó műsor keretében két szindarab kerül bemutatásra. Az egyik A papa felesége című 2 felvonásos vígjáték és a Jeges halál című dráma. Mindkettő ragyogó kiállítású és művészi előadású darab, bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni. A legújabb világeseményeket a Pathé-újság fogja bemutatni sikerült képben, míg a humort a nagyszerű Max Linder fogja képviselni.

— **Véres családi dráma.** Barsbaracsán Cziria Lajos (Gábor fia) 42 éves földmives egy kapával véresre verte a feleségét és azután fölakasztotta magát. Cziria az utóbbi időben viszályban volt a feleségével azért, mert az asszony eladta a malacokat, és csikót vett a pénzen, holott az ura, aki gyomorbeteg volt, ezt az összeget operációra szánta. Az asszony a napokban férjét brutalitásai miatt följelentette a verébélyi járásbírósnál, emiatt az ember annyira elkeseredett, hogy fölakasztotta magát. Felesége idejében észrevette és levágta. Ettől a perctől kezdve az asszony állandóan az ura nyomában volt, nehogy újból megkísérélhesse az öngyilkosságot. Cziria annyira földühösödött, hogy egy kapával fejbeverte a feleségét és még az vérben fetrengett, addig ő fölakasztotta magát és meghalt. Az asszony sulyosan, de nem életveszélyesen sebesült meg.

— **Szerencsétlenség a vasuti átjárónál.** Lukács András garamkelecsényi fiatal földmives szombatn reggel nyolc óra után Léváról hazafelé igyekezett kocsján. A kelecsényi vasuti átjáróhoz egy időben érkezett a kocsis a 4202. számú személyvonattal. A vonatvezető megadta a szokásos sipjelet, a kocsis azonban főlhajított a vágányokra és megtörtént a szerencsétlenség. A mozdony a kocsit elütötte, az összeütöközés következtében a kocsis messzire kiesett a kocsiból, ez volt a szerencséje, mert így csak könnyebb sérüléseket szenvedett, míg lovat halálra gázolta s a kocsit apró darabokra törte a mozdony. A kerekek kétszáz lépésnyire vonszolták magukkal a lovakat. Könnyen emberek életében is történhetet volna kár; ugyanis Lukács Andrásnak szülei szintén a kocsin utaztak haza, de az átjáró előtt pár lépéssel leszálltak róla és egy közelebbi gyalog uton mentek a községbe. Ez az átjáró igen forgalmas uton van, minek következtében egymást érik ott a szerencsétlenségek.

— **Bars megyében nagyon elszaporodtak a mezei egerek és a takarmányokban, valamint a gabonafélékben jelentékeny károkat okoznak.** Az egerek által okozott károk különösen Bajka és Zseliz községek határában telmesek. Amint értesülünk, a vármegyei gazdasági egyesület szénkéneggel fogja megkísérlni az egerek irtását és ha ez sikerrel jár, akkor általánossá fogja tenni az irtást.

— **T. Hadrik Anna Lévan.** T. Hadrik Anna asszony, a kitűnő drámai művésznő, aki Budapesten híres Jászai paródiáival tette ismertté nevét, az idén, mint az előző években művészkörutra indul a Tátrába. Ez alkalommal városunkat is érinti, és a Városi színházban f. hó 17-én (szerdán) tart egyetlen művésztétét. Az est elé a legnagyobb örömmel tekint városunk műéri közönsége már csak azért is, mert Hadrik Anna ezalkalommal csillogtatja először művészetét városunkban. Programja egész estét betöltő és emelkedett irodalmi színvonalon álló, végig kagatózó s teljesen tisztá, hogy akármilyen fiatal leány bátran végignézheti. Természetesen nem hiányoznak a híres Jászai-paródiák, a politikai aktualitások sem a gazdag műsor keretében. A jegyek számozottak s elővételeben azokat Nyitrai és Trsa könyvkereskedése árusítja. A művésznő kíséretében B. Czobor Gyula, a Magyar Színház volt tagja, az Apolló kinemaszkecs művésze és Gere Zsigmond, a bpesti Magyar Színház tagja lép fel.

— **A tanítói egyesületek reformja.** A kultuszminiszteriumban tervezeteket dolgoztak ki, amely szerint a tanítószögve csupán pedagógiai kérdésekkel foglalkozhatnak az egyesületi életben belül. A tervezet szerint minden tanítói egyesületnek hivatalból a tanfelügyelő lesz a vezetője.

— **A honvédelmi megkoszorúzás.** A lévai csizmadia-ipartársulat Kossuth Ferenc halála fölött érzett részvételének úgy adott kifejezést, hogy e hó 1-én testületileg kivonult a lévai temetőben nyugvó 1848-49-es honvédek sírjához és a honvédelmet megkoszorúzza, mely alkalommal beszédet mondott Repiczky János ipartársulati elnök.

— **Legényvirtus.** Vasárnap délután Barsendréden korcsmai mulatozás közben Potocky István több legénytársával provokálta, hogy, mint mondani szokták, huzzanak vele újat. Sikerült is több legénytársát legyőzni. Utolsóan egy Bocsák János nevű fiatal, nős ember szállította Potocky versenyre, a kit azonban legyőzni nem tudott. Potocky e-feletti haragjában kést rántott és ellenfelét összeszurkálta. A szurások a tüdőt érték, így életben maradásához nincs remény.

— **Borsókás húst mérték.** Barsendréden a mészárosnál borsókás ferést vágtak le és a borsókás húsból sokan vásároltak. Közben a községi bíró rájött a dologra és a még meglevő húst a dögteeren elásatta, de onnan valaki ellopta. Ugy a mészáros, mint a községi husvizsgáló ellen a hatóság vizsgálatot indított.

— **Jó és olcsó nyaraló- és üdülőtelep a Magas Tára tővében.** Késmárk szob. kir. város, a székesfennsík a Poprad-folyó mellett fekszik. A város közvetlen közelében (1/4 óra) szép fenyves erdő, a „Jeruzsálemhegy”-re vezető sétányokkal, honnan elragadó kilátás nyílik az egész Poprad-völgyre, a Királyhegyre, a székesfennsík Magurára, de különösen a Magas Tárra. Levéglője pormentes és öndüdü, kitűnő forrásvizvezetékekkel. Közterei és utcái csatornázottak és kövezettek. Igen kellemes kirándulások tehetőek úgy a közvetlen környékre, mint a Magas Tárra. Az itt székelő Magyar Tára-Egyesület szervezi minden héten a társas kirándulásokat. Számos műemlékkel, u. m.: a Thököly-vár, Thököly-mauzóleum, az ev. fatemplom (XVII. századbeli ritkaság), a róm. kath. gót sti-

A mozi érdekes előadásai megkezdődtek.

lusú templom (a XIV. századból), a campanile (a XIV. századból). Vasúti állomás külön Tátravonatokkal. 2 kaszinó, melyben az állandó vendégeket is díjazólul szívesen látjuk. Az ország legrégebbi „Lövészegylet”-ének helyisége szintén rendelkezésre áll. A szépi specialitások előállításának központja. Lakószobák árai magánházakban 20—30—40 korona. Ebéd és vacsora vendéglőkben vagy kifőzdékben havonként 60—70 korona; Csak ebéd 40 korona. Ebéd napi ára: 180 és 2— korona Reggeli vagy uzsonna háznál vagy cukrászdában 6—7 korona. Családoknak külön kedvezmény! Részletes felvilágosítást nyújt Schmidt Emil könyvkereskedő.

— Cigányháboru Lévan. Vasárnap este felé kőborcigányok véres háborút rendeztek a vár alatt elterülő kis téren. A háborúnak egy halottja, két súlyos sebesültje és számos könnyebb sérültje van. Garamkeszi községben mintegy husz kocsi kőborcigány ültöt táborát a múlt héten. A cigányok a Lakatos, Rafael és Kristóf családhoz tartoztak. A cigányok öszevessztek, hogy min, az a hatóságának eddig még nem sikerült kideríteni, mert ahányan vannak, annyiféleképpen adják elő a dolgot. A verekedők szekerekre kapva üldözték egymást és így jutott Lévára négy kocsin mintegy husz cigány s a vár alatt érték utól egymást. Itt hatalmas vasvégű sátorrudakkal támadtak egymásra s retienetes verekedést rendeztek, melyben még az asszonyok is részt vettek. A verekedőket a tüzoltók és az arra sétáló katonák kergették széjjel. A harc után három cigány maradt vérbe fagyva a földön. Ezeket a kórházba szállították, ahol Rafael Ferenc (nagy szálló származású) meghalt. A verekedés főcinkosai kocsin Bereklaj felé elmenekültek, de akkorára már a csendörök is kocsiakra ültek és a cigányok üldözéséhez láttak, mire izgalmas hajszá keletkezett. A cigányok Bereklaján, Garamkeszin, Obarson, Kelecsényen keresztül menekültek az üldöző csendörök elől, majd a szántóföldekre vágva Génye felé hajtották lovaikat. Gényénél sikerült őket megközelíteni a csendöröknek fáradt gebéik már nem igen bírták a vad hajszát, azért a cigányok kiugrottak a kocsiból és gyalog akarták folytatni a menekülést, de a csendörök rájuk fogták a fegyvert, mire a cigányok térdre borultak féltelmükben és megadták magukat. Egyek azonban sikerült elmenekülni, ez Lakatos Gyémánt, ismert lökötő, Lakatos Sándornak, a garmmikolai vajdának a fia. Azonban az üldözésre kiküldött csendörök csütörtök délután Nagyköszmályon őt is elfogta és vasraverve Lévára kísérte. Ez a híres Gyémánt, mintegy 30 éves, pompás cigánytipus. Hoffmann Árpád vizsgálóbíró a verekedés után elfogott cigányokat, névszerint Kristóf József alsószecsei, Lakatos Sándor (vajda) gr.-mikolai, Kristóf Rafael Badó nagyszallói és Lakatos Csíri alsószecsei származású cigányokat, továbbá három fiatalkeru cigányt, két 17 éves és egy 13 éves fiút „többek bántalmazásából származott egyrendbeli halált okozott súlyos testi sértés büntette, illetve kétréndbeli, ugyancsak többek bántalmazásából származó súlyos testi sértés büntette miatt” előzetes letartóztatásba helyezte. A három fiatalkeru itt maradt a bíróság fogházába, míg a többieket helyszűke miatt Ar-marótra kísérték. Az agyonvert cigányt kedden d. u. temették el Léván. A cigányok messze vidékről eljőttek a temetésre, a gyerekekkel együtt több mint kétszázan voltak. A cigányokon kívül pedig még annyi kíváncsi nép

volt ott, amennyit valamely érdemes ember temetésén sem igen látni, pedig a nagy büztől, ami a sok cigányból áradt, majdnem rosszul lettek az emberek.

De etnografailag is érdekes volt a cigánytemetés. A temető előtt az országúton két rozoga széken volt elhelyezve az ezüstösre festett bádokoporsó, rajta aranyos betűkkel a cigány neve. Benne a halott vadonatuj ruhában, cipőben. Eleget sírátkozott is az anyja, hogy minek vettek neki cipőt, mikor egész életében a csizmát szerette. A halott fejénél gyertyák égtek és rokonsága irtoztató sirással és jajgatással állta körül a koporsót. Az anyja levágta a haját, az apja a szakállát tépte. Az anyja hajából a koporsóba is tetek. Ölték, csokolták a koporsóját és a mellüket döngették. Egy falusi malacbanda pedig muzsikált. Lehulott a rezgő nyárfa ezüstszíni leveleivel kezdte és csárdással folytatta, mire a cigányok táncolni kezdtek és magasra lobogtatták gyászfatyolos kalapjukat. A cigányok egészen a temetésig folyton jöttek kocsiok a vidékről. Jövő négy óra után megérkezett a pap. Az egyházi szertartást nagy csendben figyelték a cigányok, az arcukon látszott, hogy egyházi akuszon nagy ritkán vesznek részt. De a látma, a sírás annál nagyobb erővel tört ki, mikor a koporsót a sírba eresztették. A cigányok a földhöz verték magukat, alig bírtak velük a rendörök és csendörök. A sír mellett, hol sirtak, hol kacagtak, daloltak és táncoltak. A temetés után kimentek a vásártérre, ahol halotti tort ültek. Itt volna már az ideje annak, hogy a kormány ezt a garázda népséget vaskezeivel megfékezze és megszabadítaná tőlük a társadalmat, melynek annyi izgalmat okoznak.

Nős megbizott keresztetik azonnali belépésre garamszentbenedeki ital-mérésbe előnyös feltételek mellett. Bővebbet a kiadó-hivatalban.

Szklénofürdőn kitűnő kóser konyhát tart fűn a nyári idény alatt
QUITZ ARNOLD.

— Teljes ellátás családok részére is. —

Rónai Aurél
HYGIENIKUS
Fodrászterme
LÉVÁN, a nagytözsde
mellett.

A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság
1092/1914 tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A Barsmegyei népbank r. t. végrehajtónak Benkovics Béla dr. Benkovics István és özv. Benkovics Istvánné szül. Nyári Borbála ugy is mint kk. Benkovics Irén ti gyámja végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 2000 korona tökévelétes és járulékal behajtása végett a lévai kir. járásbírósg területén Léva városban fekvő s a lévai 75 sültyben A 11 sor 749 hrszám alatt foglalt 087. ö i számú ház udvar és kertbeni ingatlanokra 1600 korona kikiáltási árban elrendeli.

Az árverést 1914 június 17 napján délelőt 10 órakor Lévan a tkvi hatóság irattárában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

Az árverelni szándékozók kötelesek bántépénzül a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy 1881 évi LX t. cz 42 §-ában meghatározott árfojlyammal számított ovadékképes érték papírban a kiküldötténi letenni vagy a bántépénznek előleges elhelyezéséről kiállító letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Azon árverelő ki a kikiáltási árnál magasabb ígértelet tett ha többet ígérni senki sem akar köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegecsíteni.

Léva 1914 évi márczius hó 10 Pogány s. k. kir. járásbíró

kiadmány hitelül.

Dodek
kir. tkvvezető.

A hirdetés téves közlése miatt újabb

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbírósgnak 1914 évi Sp. I. 86/2 számú, végzése kévetkeztében Dr. Rohonyi Gyula lévai ügyvéd által képviselt Frindt Lajosné javára 232 K 36 f. s jár erejű 1914 évi márczius hó 21-én foganatosított kielégítés végrehajtás után lefoglalt és 921 kor. 50 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. butorok, és ruhaneműek nyilvános árverésen eladotnak

Mely árverésnek a lévai kir. járásbírósg 1914-ik évi V. 160/1 számú végzése folytán 232 K 36 fill. hátr. tökévelétes, ennek 1914. évi január hó 31-ik napjától járó 5% os kamatai, és eddig összesen felmerült és bíróság már megállapított költségek erejű. Oroszkan leendő megtartására 1914 évi június hó 19-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venniszándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1914. évi június hó 4 napján.

Karácsonyi Pál
kir. bir. végrehajtó.

UNGÁR ADOLF

L É V A, Mártonffy-utca 4.

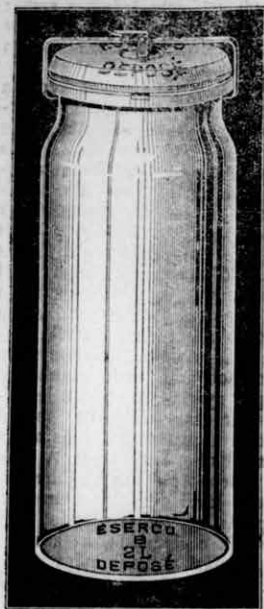
— Kossuth-tér közelében. —

Zsák és ponyva kölcsönzése és eladása.

Vizmentes ponyvák, lópokrók, tömlők és gazdasági

kötélárak

jutányos árban, nagyban és kicsinyben kaphatók.

Ablakredőnyök és napellenzőkre
rendeléseket elfogadok.Napellenzők javítása
— eszközöltetik. —**ESERCO****Patent befőttes üveg**

mely megbízhatóbb mint bármely más hasonló elzárható befőttes üveg.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb légmentesen elzárható patent befőttes üvege.

Egyedárusítás Bars megye részére:

Vámos Mórüveg és porcellán kereskedésében
B É V Á N.

Telefon 44. szám

Allandóan nagy készletet tartok.**KOVÁCS SÁNDOR****cipőáruháza****LÉVA, Kossuth-tér.**Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.**Olcsó árak!**
Nagy választék!Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

Igyék naponta 1-2 palack
Szent István

dupla maláta sört,

mert ez a legelső, a valódi!

A söriparban korszakot alkotó a
Kőbányai Polgári Sörfözde

ezen világhírű söre, melyet ma minden országban utánoznak. Nemosak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség, étvágyhiány, vérszegénység, álmatlanság, tüdő- és gyomorbetegségeknél. Igen ajánlható lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben, Korányi tanár Budapesten, Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekin-tély.

Lévai főraktár:

Szenessy, Tonhaiser és Társa

cégnél, Léva.

Kapható minden jobb kávéházban, fűszer és csmegeüzletben.

1914. Nyári divat újdonságai.

Eping kerepn miebe, fleur mintájú gredin etaunu és de lalmb, dus választékban kaphatók, A legújabb blousok, pongyolák, fürdőruhák és gyermekruhák nagy választékban kaphatók.

Legnagyobb választék legújabb férfi divat-cikkében.

Férfi szalmakalapok, girardi s panama, pehely könnyű nérves, kabywk, apacs ingek és nyári nyakkendő újdonságok nagy választékban kaphatók

HOLZMANN BÓDOGdivatáruháza
Léva
Telefon 25.

Megírkezték a legszebb
TAVASZI
ujdonságok.

Felöltők,
Öltönyök,
Leánykabátok
Gyermekruhák

VARGA GYULA

mű- és butoraszatol mester
Bástya-u. 1 (városháza mel.)

— L É V A. —

Készít a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig mindenmű butorokat. — Mintabutorok megtekinthetők.

Táncitanítási értesítés!

Léva város és vidéke nagyra becsült közönségét tisztelettel értesítem, hogy 1914 évi július hó 1-én a Városi-szálló színháztermében

tánckurzust nyitok.

Remélve, hogy 10 évi Léván való működésem után a n. é. közönség bizalmát és pártfogását ezidén is kiérdemlem.

Beiratkozásokat, előjegyzéseket szíveségből Schulcz papirkereskedése fogad el. Jun. 25-től személyesen a tánciskola irodájában.

Felnőtt, gyermek és diákcsoportok!

Különörák!

Minden csoportban **One-Step, Tangó és Furlena** tanítása.

Családok által összeállított zártkörű csoportok tanítását elfogadom.

Szíves pártfogást kér

Kreutz Gyula

Ő cs. és kir. Fensége Erzsébet főhercegnő v. táncitanítója.

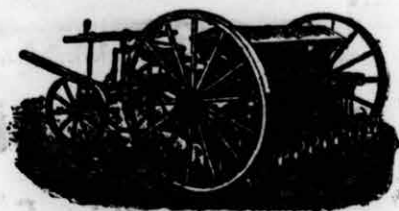
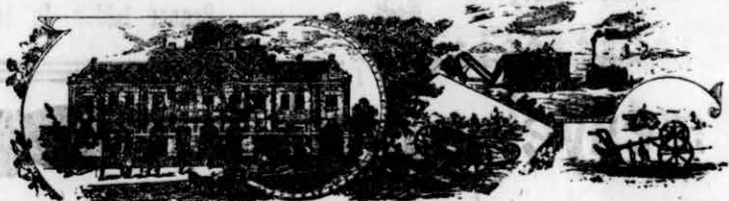
Több fővárosi leányiskola és az Esztergom érseki felső leánynevelő rendes tánctanára
Főv. tanintézet: VIII. Baross-u. 59.

Egy idősebb urinő házvezetői állást keres, igényei szerények, jó bánásmód mellett kevesebb fizetést kér.
Cime a kiadóhivatalban

Két szobás

lakás aug. 1-től a Kopay-
utcai Sós-féle házban
kiadó.

Mezőgazdasági- s varrógépek legnagyobb raktára:
KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN. Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Molichar

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle metórok
állandóan üzemben
láthatók 粵粵粵粵

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban

Weisz Henrik

cipőáruháza

Nagysalló.

Reklámáram:

Fehér vászoncipő legelegánsabb
kivitelben — — — 4 K 50 f
Sandál egész finom 6 évig 2 K 80 f
10 évig 4 —, női 5-50, férfi 6-20.
Elegáns amerikai női félcipő 8 K — f
Csinos női sevr. fűzős v.
gombocipő — — — 8 K 50 f
Valódi angol sevró női gom-
bos vagy fűzőscipő — 11 K — f

Férfi amerikai sevr. v. boxcipő 9 — K
Sima tiszticipő — — — 9 — K
Legelegánsabb férfi amerikai
barna bagariacipő — — 13-90 K
Valódi angol sevró vagy box
férficipő — — — 11 — K
Fiu box fűzőscipő 35-től 39-ig 7-50 K
Gyermekecipők nagy választékban.

MEGNYILT!

Tóbiás Testvérek

vas és festék kereskedése
a Blum-féle házban.

Kaphatók minden e szakmához tarto-
zó cikkek ugymint:

épület és butorvasalások, ko-
vácsés bádigos kellékek
nagy raktára, háztartási cikkekben
nagy választék.

Mindennemű **festékárú**,
továbbá **kovács** és **tűzi
szén** valamint **Portland**
és **román** csementben ál-
landó raktárt tartunk.

Amiðn még kérjük a nagyér-
demű vevő közönség szives párfo-
gását magunkat b. jóindulatukba
ajánljuk és maradjunk kiváló tiszte-
lettel
Tóbiás Testvérek

Különösen felhívom a t. közönség fi-
gyelmét a **legjobb minőségű**
Acél Orosz kaszákra.

Magyar házi ipari kézimunkák.

A legizlésesebb kivitelben elvállal minden-
nemű kézimunkát, alkalmi ruhákra való him-
zést, arany és ezüst himzést, menyasszonyi ke-
lengyék himzését, olcsó árban

Tréger Sándorné

Magyar-Gurab, (Pozsony-megye) Posta Réthe.

Minták megtekinthetők: **Özv. Freoska Istvánnénál, Léván.**

Ugyanott felvilágosítással is szolgálnak.

Interurban telefon szám 12.

Jég kapható reggel
6 és 7 óra között
BRAUN JÓZSEF ÉS FIÁNÁL
(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

Teasütemények, cukorkák,

és desert sütemények, tortk elsőrendűek,

Parfait készítményeim
a legjobbak.

Bartos Henrik cukrászdájában
Léva, Mártonffy-u. 3

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Napontaszetküldés a vidékre is.

Nvomatott. Schulcz Ignácznál Léván.

Tisztán kezelt
KÓSER libazsir
20, 10 és 6 kilos
bödönben kapható
Cim a kiadóban.

FAÜZLETÜNK -hoz
egy **GYAKORNOKOT**
keresünk.
Szauer Izidor és Mór.